

VAIKO TEISIŲ APSAUGA

Vaiko gerovei

VAIKO TEISIŲ APSAUGA NORVEGIJOJE

Vaiko teisių apsaugos tarnyba privalo padėti ir paremti vaikus, paauglius ir jų šeimas, kai namuose iškyla sunkumų arba kai jiems dėl kitų priežasčių reikia vaiko teisių apsaugos tarnybos pagalbos (pavyzdžiui, kai turi elgesio problemų arba svaiginasi). Rūpintis savo vaikais yra tėvų pareiga. Tačiau jei tėvai nepajėgia to daryti arba patiria sunkumų, vaiko teisių apsaugos tarnyba privalo jiems padėti, taip užtikrindama, kad vaikais ir paaugliais bus prideramai pasirūpinta.

Vaiko teisių apsaugos tarnyba privalo užtikrinti, kad vaikai ir paaugliai, gyvenantys aplinkoje, kuri gali pakenkti jų sveikatai ir raidai, laiku gautų pagalbą ir jais būtų laiku pasirūpinta, ir turi prisidėti prie saugių vaikų ir paauglių ugdymo sąlygų užtikrinimo.

Vaiko gerovei

Vaiko teisių apsaugos tarnyba privalo žiūrėti, kas yra geriausia vaikui. Kartais tai neatitinka tėvų nuomonės. Vaiko teisių apsaugos tarnyba turi pirmiausia – ir svarbiausia – padėti tėvams ir juos paremti tokiu būdu, kad patys tėvai galėtų tinkamai pasirūpinti savo vaikais. Jei tokios pagalbos nepakanka arba jei tėvų turimos problemos yra per didelės, gali prireikti trumpesniam ar ilgesniam laiko tarpui apgyvendinti vaiką kitur.

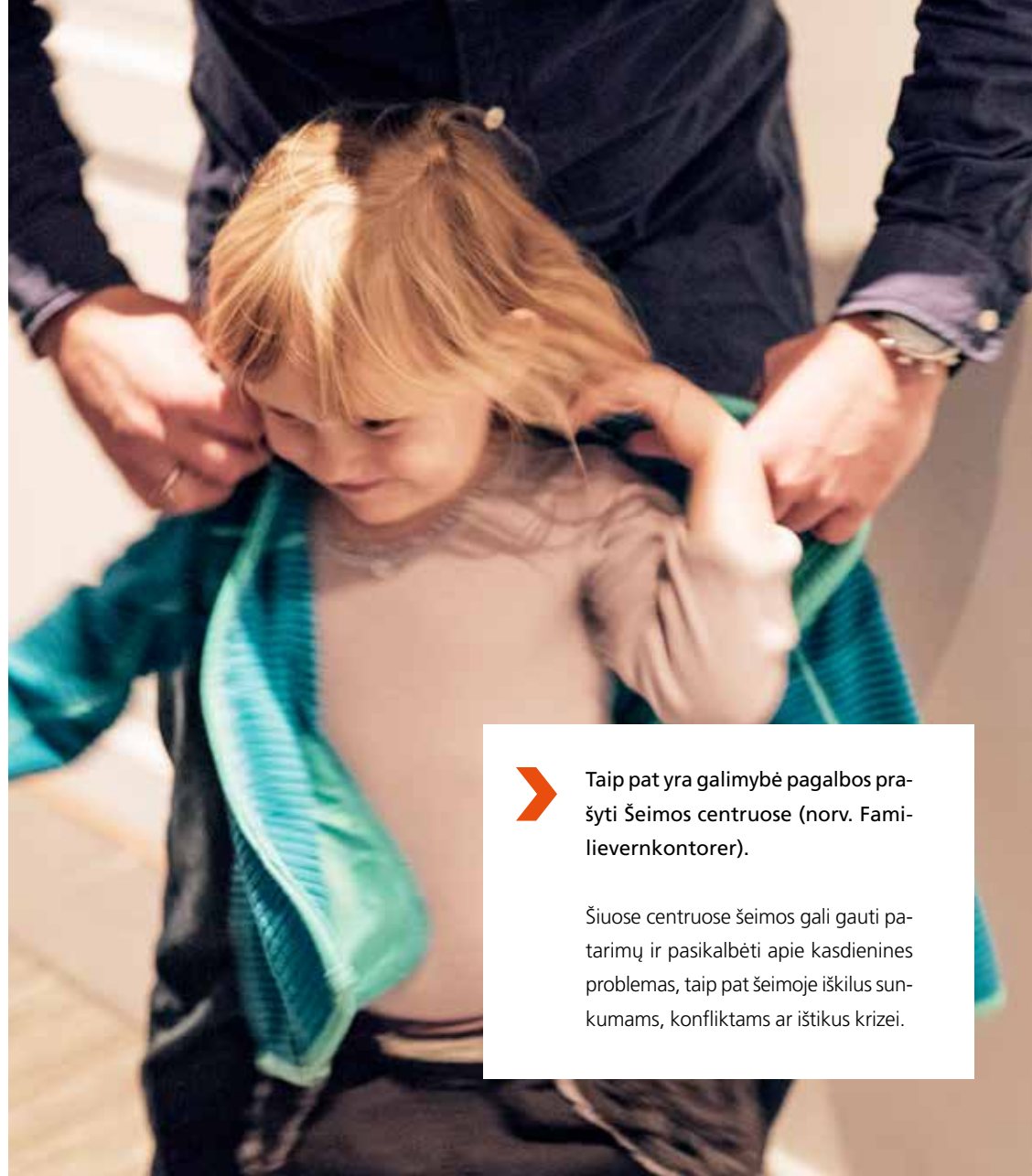
MUMS SUNKU. AR VAIKO TEISIŲ APSAUGOS TARNYBA GALI MUMS PADĖTI?

Kiekvienas žmogus gali kartą kitą gyvenime atsidurti sunkioje padėtyje, kada prireikia pagalbos ir paramos tam, kad galėtų pasirūpinti savo vaikų poreikiais ir juos tinkamai prižiūrėti. Vaiko teisių apsaugos tarnyba turi tokius atvejais šeimai padėti.

Daugelis mano, kad sunku susisiekti su Vaiko teisių apsaugos tarnyba, nes baiminasi, kad iš jų neatimtų vaiko. Globos perėmimas yra labai rimtas žingsnis tiek vaiko, tiek tėvų atžvilgiu. Tam turi būti rimtos priežastys.

Jeigu jums reikia Vaiko teisių apsaugos tarnybos pagalbos, galite paskambinti į savivaldybę pagal savo gyvenamąją vietą ir susitarti dėl priėmimo laiko. Kai atvyksite pokalbiui, kartu su vaiko teisių apsaugos tarnybos darbuotojais aptarsite, kokios pagalbos ir paramos reikia jūsų šeimai. Dauguma žmonių, kuriems vaiko teisių apsaugos tarnyba padeda, tą pagalbą gauna savo namuose – tokiu būdu vaikai ir tėvai gali gyventi kartu. Tai vadiname pagalbos priemone. Tokios priemonės gali būti, pavyzdžiui:

- patarimai ir šeimos konsultavimas;
- tėvų grupės;
- socialinis paramos kontaktas;
- finansinė parama, skirta sumokėti už vietą vaikų darželyje;
- finansinė parama, skirta sumokėti už vietą prailgintos dienos grupėje po pamokų (SFO/AKS);
- finansinė parama popamokiniams, laisvalaikio užsiėmimams, būreliams ar panašiai;
- vaiko priežiūra savaitgaliais / vaiko svečiavimasis kitoje šeimoje, kituose namuose.

Taip pat yra galimybė pagalbos prašyti Šeimos centruose (norv. Fami-lievernkontorer).

Šiuose centruose šeimos gali gauti patarimų ir pasikalbėti apie kasdienes problemas, taip pat šeimoje iškilus sunkumams, konfliktams ar ištikus krizei.

40 procentai visų vaikų, kuriems vaiko teisių apsaugos tarnyba padėjo 2012 metais, gavo patarimų ir konsultacijų. 20 procentų buvo pasiūlyta periodiškai svečiuotis kituose namuose, o 19 procentų vaikų buvo suteiktos finansinės paramos priemonės. Virš 80 procentų visų vaikų, kuriais rūpinasi vaiko teisių apsauga, taikomos savanoriškos pagalbos priemonės (Šaltinis: SSB).

ESU SUSIRŪPINĘS DĖL PAŽĪSTAMO VAIKO. AR TURĖČIAU SUSISIEKTI SU VAIKO TEISIŲ APSAUGOS TARNYBA?

Būdami motina ar tėvu jūs galbūt baiminatės susisiekti su vaiko teisių apsaugos tarnyba. Būdami giminaičiu, kaimynu, mokytoju ar panašiai, jūs galbūt nesate tikras, ir baiminatės įsikišti.

Jeigu nesusisieksite, gali įvykti taip, kad vaikai ir tėvai negaus reikiamos pagalbos ir paramos, kuri jiems priklauso pagal įstatymą.

Nebijokite susisiekti su vietine vaiko teisių apsaugos tarnyba. Paskambinkite ir papasakokite apie problemą / dėl ko esate susirūpinęs. Vaiko teisių apsaugos tarnybos specialistai gali jums duoti daug gerų patarimų apie tai, ką jūs galite toliau daryti ir kaip jie gali jums padėti, arba padėti tam, dėl kurio nerimaujate.

Jeigu manote, kad su vaikų teisių apsaugos tarnyba susisiekti yra nemalonu, jums gali padėti socialinis pedagogas, sveikatos priežiūros darbuotoja, patarėjas ar kiti suaugę žmonės.

Ar galiu pranešti anonimiškai?

- Jūs pats galite nuspręsti, ar su vaiko teisių apsaugos tarnyba norite susisiekti anonimiškai.
- Galite nuspręsti, kad norite pranešti apie bylą anonimiškai, tuomet nei vaiko teisių apsauga, nei tėvai nežinos, kas pranešė. Nepamirškite, kad šeimai suteikiama galimybė pamatyti tą pranešimą, todėl, jeigu, pavyzdžiui, rašote, kad esate vaiko teta, jus gali lengvai atpažinti.
- Jeigu nusprendžiate nedaryti to anonimiškai, tėvai galės sužinoti, kas vaiko teisių apsaugos tarnybai pranešė apie šį susirūpinimą.

KAS VYKSTA VAIKO TEISIŲ APSAUGAI GAVUS PRANEŠIMĄ APIE SUSIRŪPINIMĄ VAIKU ARBA ŠEIMA?

Vaiko teisių apsaugos tarnyba dažnai sulaukia skambučių arba laiškų, kuriuose žmonės papasakoja, jog mano, kad kokiam nors vaikui arba šeimai nėra gerai. Tai mes vadiname pranešimu apie susirūpinimą (norv. bekymringsmelding). Vaiko teisių apsauga privalo išnagrinėti pranešimą apie susirūpinimą ir įvertinti, ar bylą tirti toliau, ar ne.

Jeigu vaiko teisių apsauga nustato, kad yra priežasčių, dėl kurių reikią šią bylą iširti nuodugniau, gali būti, kad vaiko teisių apsaugos tarnyba susisieks su tuo, kuris pranešė, kad sužinotų daugiau apie tai, kodėl šis pranešimas apie susirūpinimą buvo atsiųstas.

Tuo atveju, kai vaiko teisių apsaugos tarnyba tokio poreikio neturi, dėl tolesnio bylos tyrimo susiekia tiesiogiai su vaiko tėvais. Tuomet tėvai dažniausiai iškviečiami pokalbiui įstaigoje arba namuose. Jeigu vaiko teisių apsaugos tarnyba atvyksta aplankyti į namus, prieš tai pirmiausia atsiunčiamas laiškas, pranešantis apie įvyksiantį vaiko teisių apsaugos tarnybos apsilankymą.

Susitikime su vaiko teisių apsaugos tarnybos darbuotoju tėvams suteikiama informacija apie pranešimą dėl susirūpinimo, o dauguma atveju – suteikiama ir galimybė jiems patiems perskaityti šį pranešimą. Šiek tiek išsamiau supažindinęs su pranešimu dėl susirūpinimo, vaiko teisių apsaugos tarnybos darbuotojas ir šeima kalbasi apie tai, kas jame surašyta. Vaiko teisių apsaugos tarnyba dažnai kalbasi ir su kitais, kurie tą vaiką ir šeimą pažįsta, pavyzdžiui, profilaktinės sveikatos priežiūros punktas, darželis, mokykla, pedagoginė – psichologinė – tarnyba ir panašiai.

Šio tyrimo metu vaiko teisių apsaugos tarnyba turi nustatyti, ar reikia šią bylą toliau tęsti.

TĖVŲ IR GLOBĖJŲ TEISĖS

Tėvai, su kuriais vaikas gyvena, ir tėvai, atsakingi už vaiką, nes yra dar ir biologiniai/tikrieji tėvai, yra vaiko teisių apsaugos bylos šalis. Jeigu esate bylos šalis, turite:

- Teisę susipažinti su bylos dokumentais.
- Teisę apskųsti vaiko teisių apsaugos tarnybos sprendimą.
- Teisę atvykti į apskrities komisijos posėdį ir pasakyti savo nuomonę.
- Teisę į nemokamą advokato pagalbą apskrities komisijos bylose ir teisminėse bylose.
- Teisę apskųsti apskrities komisijos sprendimus ir pateikti dėl jų apeliacinius skundus teismams.
- Teisę prašyti panaikinti sprendimą dėl globos perėmimo.

JUNGTINIŲ TAUTŲ VAIKO KONVENCIJA

Šioje konvencijoje įtvirtinta, kad visi jaunesni nei 18 metų žmonės yra vaikai, ir jiems galioja ši Vaiko konvencija.

VAIKŲ TEISĖS:

- Visi vaikai gimsta laisvi ir lygiai vertingi.
- Visi vaikai turi teisę į vardą, pavardę ir (tautybę) pilietybę.
- Visi vaikai turi teisę būti ginami (saugomi).
- Visi vaikai turi teisę į geriausią prieinamą sveikatos pagalbą ir pakankamai maisto bei gėrimo.
- Visi vaikai turi teisę būti išklaustyti ir kad į juos būtų atsižvelgiama.
- Visi vaikai turi teisę lankyti mokyklą.
- Visi vaikai turi teisę žaisti, teisę į laisvalaikį ir poilsį.
- Visi vaikai turi lygias teises.

KAIP MAN SUSISIEKTI SU VAIKO TEISIŲ APSAUGOS TARNYBA?

Atsiųsti laišką

Galite parašyti rašytinį pranešimą apie susirūpinimą ir atsiųsti jį paštu. Laiške papasakokite, kad jums reikia pagalbos ir pageidaujate susitikti su vaiko teisių apsaugos tarnyba. Rašytinį pranešimą dėl susirūpinimo koku nors vaiku galite atsiųsti paštu. Tuo atveju privalote šiek tiek parašyti apie esamą problemą, su kokiais asmenimis tai susiję, ir koku būdu vaiko teisių apsaugos tarnyba gali susisiekti su minimuoju asmeniu.

Paskambinti

Jūs taip pat galite paskambinti vaiko teisių apsaugos tarnybai savivaldybėje, kurioje tas vaikas ar paauglys gyvena. Paskambinę galite pasikalbėti su kuriuo nors iš vaiko teisių apsaugos tarnybos darbuotojų apie tai, dėl ko nerimaujate. Jums gali patarti ir nukreipti dėl tolesnių veiksmų. Galite kreiptis anonimiškai.

Susitikimas

Susitarkite dėl pokalbio laiko. Daugelis vaiko teisių apsaugos tarnybų turi paskyrę laiką pokalbiams, kurių metu pataria ir konsultuoja. Jei to pageidaujate, paskambinkite vaiko teisių apsaugos tarnybai savo savivaldybėje ir paklauskite, ar jie turi laisvo laiko. Tokių pokalbių metu galite pasikalbėti apie tai, kas jus neramina, ir jums gali patarti bei nukreipti jūsų tolesnius veiksmus. Dėl palaiymo taip pat galite atsivesti su savimi kokį nors žmogų.

JEIGU JUMS REIKIA VERTĖJO, GALITE PAPRAŠYTI

ŠEIMOS TARYBA

Sprendimus dėl vaiko teisių apsaugos bylų eigos tradiciškai priima vaiko teisių apsaugos tarnyba. Sudėtingoje padėtyje esančioms šeimoms gali būti suteikiama ir pagalba šeimos tarybos surengimui. Šeimos taryba yra toks susitikimas, kurio metu susirenka šeima ir giminės bei kiti vaikui svarbūs žmonės. Šeima tarpusavyje susitaria, ką jų manymu reikia daryti, kad pagerėtų vaiko ir šeimos situacija, ir aptaria tai su vaiko teisių apsaugos tarnyba.

Jeigu jūs patyrėte kokį nors gąsdinantį arba nemalonų įvykį arba jūs pats ar kas nors iš jūsų pažįstamų šeimoje patiria kokių nors sunkumų – susisiekite su vaiko teisių apsaugos tarnybos budinčiuoju arba **skubios pagalbos telefonu 116 111**.

Pašto adresas:

Postboks 2233

3103 Tønsberg

Adresas apsilankymui:

Stensberggaten 27

0170 Oslo

bufdir.no